

Mirsad Mehadžić: Ferhadija je za Banja Luku ono što je Greenwich za vrijeme

06/05/2016 22:15 by Administrator

Iako je zvanično otvorenje džamije Ferhadija u Banja Luci zakazana za sutra, vjernici i svi zainteresovani građani već se okupljaju u haremu "banjalućkog bisera". Jedan od njih je i Mirsad Mehadžić, Banjalućanin koji je evocirao sjećanja na Ferhadiju iz prijeratnog perioda i koji kaže da mu je "puno srce" što je džamija obnovljena i što će ponovo biti simbol Banja Luke i njenog starog dijela.

Š

"Prošlo je 23 godine otkad je srušena. Bilo mi je jako teško kada se to dogodilo. Prije rata sam jednom prilikom bio u Trstu, u biblioteci, i tamo sam našao knjigu o UNESCO-vim objektima iz cijelog svijeta. U njoj sam od svih znamenitosti bivše Jugoslavije vidio samo Ferhadiju. Na neki način smo svi iz Banja Luke, ali i iz cijele Jugoslavije biti ponosni na nju. Tako da sam bio jako razočaran kada je bila srušena. Sjećam se tog dana. Krio sam se od mobilizacije u srpsku vojsku, bilo je to vrijeme policijskog šasa. Kada je odjeknula ta eksplozija šitav grad se stresao. Mnogi su bili razočarani zbog toga, i Srbi, jer i oni su Ferhadiju osjećali da pripada i njima", priča Mehadžić.

Mehadžić se dobro sjećao i svog djetinjstva koje mu je bilo veoma vezano za Ferhadiju, i njenu okolinu u strogom dijelu Banja Luke.

"U Ferhadiji sam naučio prve sure, prve harfove s rahmetli ocem. Ferhadija je za Banja Luku ono što je Greenwich za vrijeme. Od centra Ferhadije mjerimo prostor, ona je bila centar stare Banja Luke. Tu je bila sahat kula, hastahana ili bolnica, prodavnice, tvrđava Katsel, stari most preko Vrbasa. Većina toga je vremenom porušeno i ostala je Ferhadija. Našalost, u ratu i ona je srušena, ali evo hvala Bogu i ona je obnovljena", sa sjetom govori Mehadžić.

Po njemu, problem je što je u Banja Luci i dalje jako puno neriješenih imovinskih problema ljudi koji bi se željeli vratiti svojim kućama. Mnogo je raseljenih diljem svijeta.

"Kada odeš u Norvešku, u vedsku, tamo je sada Banja Luka. Ipak, ljudi se opet vraćaju da običu i da vide grad. Teško se ljudi vraćaju svojim kućama, na sve moguće načine sudstvo opstruira povratak i opstanak tih ljudi. I ja imam istih problema, jer ne mogu da se vratim u svoju kuću", kaže Mehadžić, ali se nada da će Ferhadija isto tako kao što je simbol Banja Luke postati simbol pomirenja među ljudima u BiH:

"Baš mi je danas jedna žena u katastarskom ured rekla da se jako raduje otvorenju Ferhadije. I ima jako puno ljudi raznih religija, pravoslavaca, katolika i svih ostalih da se raduju njenom otvorenju i doživljavaju Ferhadiju dijelom sebe."

Ferhat-pašina džamija ili Ferhadija je smještena u dijelu grada poznatom kao Donji Šher koji je procvat doživio zahvaljujući posljednjem bosanskom sandaku (1574-1580) i prvom beglerbegu

(1580-1588) Ferhad-pašići Sokolovići, a, a-lanu poznate porodice iz sela Sokolovića kod Rudog. Kako je svojevremeno napisao poznati arhitekta i jedan od najistaknutijih poznavalaca spomeni-kog bogatstva BiH Alija Bejtić, ono što je Gazi Husrev-beg bio nešto ranije Sarajevu, to je Ferhad-pašića Sokolovići bio Banjoj Luci.

Ferhad-pašića je 1587. godine zakladnicom formirao vakuf i odredio uz ostalo da se tu iz novih viškova medresa u blizini džamije. Dimenzije unutrašnjosti Ferhadije su, prema Bejtiću, 12,10 metara sa 12,60 metara, a visina od poda do najviše tačke centralne kupole iznosi 17,5 metara. S desne strane džamijska zgrade je munara visoka oko 41,5 metara i spada među najviše u BiH.

Džamija je kroz historiju nekoliko puta oštećivana, 1944. godine, tokom bombardovanja u Drugom svjetskom ratu, srušen je vanjski trijem. U zemljotresu koji je pogodio Banju Luku 1969. obrušen je dio minareta.

Proglašena je nultim historijskim spomenikom Bosne i Hercegovine 1950., nakon čega je uvrštena na listu svjetske kulturne baštine UNESCO-a.

Ferhadija je bila jedna od 16 džamija srušenih u Banjoj Luci tokom rata u BiH od 1992. do 1995. godine. Srušena je 7. maja 1993. godine, nakon što je prvobitno bila granatirana, a potom i minirana. Dan rušenja Ferhadije, 7. maj, u Bosni i Hercegovini je proglašen Danom džamija.

Obnova Ferhadije koštala je više od 10 miliona KM, a trajala je oko 15 godina.

Izvor vijesti: (AA), 24sata.info